

Wat toe doen bij schurft (scabiës)?

Draaiboek voor eerstelijnsverleners

Dienst Gezondheid Stad Antwerpen | Versie: november 2021

Waarom dit draaiboek?

Kom je als eerstelijnswerker in aanraking met schurft (scabiës)? Gebruik dan dit draaiboek tijdens je hulpverlening.

Vragen?

- Contacteer de dienst Gezondheid (zie pagina 6) voor uitleg draaiboek.
- Contacteer een vaste partner (zie pagina 6) voor interventie.
- Kijk op www.zorg-en-gezondheid.be, zoek op 'schurft'.

Inhoud

Wat toe doen bij schurft (scabiës)?	1
1. Schurft in 't kort.....	3
2. Schurft benoemen en behandelen.....	4
3. Organisaties en vaste partners	6
4. Stappenplan bij complexe situaties	7
5. Behandeling van kinderen onder 6 jaar	10
6. Voorschrift verpleegkundige zorgen	11
7. Eenmalige opheffing forfaitair systeem.....	12
8. Stappenplan: personen behandelen	13
9. Stappenplan: omgeving behandelen	14
10. Verkort draaiboek complex schurftgeval.....	15

1. Schurft in 't kort

Schurft is een huidziekte die wordt veroorzaakt door de schurftmijt. De ziekte is:

- **ongevaarlijk**
- **besmettelijk**
(Bij intensief huidcontact (15 minuten) of langdurig contact met besmet linnen.)
- **behandelbaar**

Schurft behandelen? Volg deze richtlijnen

- Informeer je klant over alle stappen van de behandeling. Zo heeft de behandeling meer succes en voorkom je onnodige kosten van herbehandeling.
- Informeer je klant altijd over een goede hygiëne. Zo verklein je de kans op besmetting.
- Respecteer de privacy van de patiënt en vraag zijn toestemming.
- De behandeling (smeren van crème) en de hygiënische maatregelen (wassen en poetsen) moeten tegelijk gebeuren. Aparte behandelingen hebben geen zin.
- Alle personen in dezelfde omgeving (bijvoorbeeld gezin of woning) moeten gelijktijdig een behandeling krijgen. Zowel bij complexe als bij niet complexe cases.
- De patiënt mag geen contact hebben met personen die nog geen behandeling kregen.

2. Schurft benoemen en behandelen

Niet-complexe situatie

De patiënt heeft voldoende middelen en vaardigheden om de behandeling succesvol uit te voeren. De betalingsflow wordt niet geactiveerd.

Complexe situatie

De hulpverlener contacteert rechtstreeks de vaste partners (pagina 14) en start een behandeling op. Het team gezondheid zal de hulpverlener hierbij ondersteunen.

De patiënt/klant heeft:

- onvoldoende middelen en ontvangt een leefloon of is werkervaringsklant
- onvoldoende vaardigheden
- taalproblemen
- wisselende contacten en verplaatsingen van besmette personen

Bij een complexe situatie voert de hulpverlener (maatschappelijk werker) extra stappen uit:

- Bespreek met de klant of hij hulp wil tijdens de behandeling (= smeren van crème op lichaam en reinigen kledij en woning).
- Zorg voor correcte voorschriften van huisarts (dosage en juiste medicatie).
- Evalueer samen met het team Gezondheid of de klant recht heeft op een speciale betalingsflow. Die dekt de kosten van de behandeling.
- Contacteer rechtstreeks het aanspreekpunt team gezondheid om de behandeling uit te voeren.

De hulpverlener:

- Verwijst de klant altijd door naar een huisarts voor diagnose (wanneer dit nog niet gebeurde).
- Stimuleert de patiënt om actief mee te werken aan de behandeling. Verklein de weerstand door gesprek en een duidelijke intake.
- Vormt de brug tussen arts, gezin en vaste partners.
- Blijft steeds het aanspreekpunt voor de klant. Het team Gezondheid heeft geen rechtstreeks klantencontact.
- Maakt een inschatting van hoe complex het schurftgeval is.

De huisarts:

- Onderzoekt de patiënt en stelt de diagnose.
- Schrijft bij besmetting een voorschrift voor medicatie. Dat voorschrift is individueel voor elke besmette persoon. Op het voorschrift staat duidelijk de diagnose schurft en de toe te dienen medicatie.
- Informeert de patiënt over de behandeling van schurft:
 - Smeren van crème (Zalvor)
 - Nemen van medicatie (Ivermectine)
 - Reinigen van kledij en woning
- Schat de complexiteit van het schurftgeval in: complex of niet-complex (zie pagina 4).

Ontvangt de patiënt een leefloon? Of heb je een vermoeden dat hij een leefloon krijgt? Of is hij werkervaringsklant?

Stuur hem dan naar het sociaal centrum in zijn buurt.

Kijk op www.antwerpen.be/socialecentra/stratenlijst welk sociaal centrum dat is.

Klanten kunnen er elke dag terecht van 9 tot 11.30 uur. De maatschappelijke werker kan contact opnemen met de dienst Gezondheid voor verdere duiding.

Is het een complex schurftgeval en kiest de huisarts voor een behandeling met de partners? Dan moet de huisarts in **forfaitaire** praktijken toestemming geven via het formulier op pagina 14.

Het ereloon (remgeld) van de arts is niet opgenomen in de betalingsflow. Heeft de patiënt een medische waarborg? Dan bezorg je de factuur aan Stad Antwerpen. Heeft hij geen waarborgdocument? Dan moet hij de kosten zelf betalen.

3. Organisaties en vaste partners

Ondersteunende diensten en coördinatie

Dienst Gezondheid - Stad Antwerpen

Welzijn - Sociale Dienstverlening
Francis Wellesplein 1, 2018 Antwerpen

Gunter Van Keer
0472 42 83 94
gunter.vankeer@antwerpen.be

Katrien Monten
0492 91 33 41
katrien.monten@antwerpen.be

Agentschap Zorg & Gezondheid Antwerpen

Afdeling Preventie
Lange Kievitstraat 111 (bus 31), 2018 Antwerpen
03 224 62 04
infectieziektebestrijding@vlaanderen.be

Uitvoerende diensten (vaste partners)

Altrio Thuisverpleging (zalf & medicatie)

Beukenlaan 12, 2020 Antwerpen
03 233 92 43 - 0497 46 98 41
assunta.vangijssel@altrio.be

Groep Intro (Poetshulp - reinigen woning)

Clara Snellingsstraat 47, 2100 Deurne
0490 65 08 21
natascha.sleeuwaert@groepintro.be

Apotheek Paleis (Ivermectine)

Paleisstraat 98102, 2018 Antwerpen
03 248 54 39
apotheekpaleis@gmail.com

4. Stappenplan bij complexe situaties

Stap 1: diagnose				
Wie	Wat	Datum	Aandachtspunten	OK
Huisarts	Diagnose stellen. Patiënt informeren over behandeling: <ul style="list-style-type: none">• crème smeren• kledij en woning reinigen Voorschrift crème schrijven. Voorschrift thuisverpleging schrijven. Voorschrift naar thuisverpleging sturen. Vervolgafspraak inplannen (na 4 weken).		Bij klanten met forfaitair systeem → Geef de thuisverplegingsdienst toestemming om de behandeling uit te voeren via derdebetalersregeling. Bij kinderen die 6 jaar of jonger zijn is thuisverpleging noodzakelijk. Thuisverpleging ook motiveren bij kwetsbare gezinnen of gezinnen die geen capaciteiten hebben om dit te doen.	

Stap 2: financiële draagkracht inschatten				
Wie	Wat	Datum	Aandachtspunten?	OK
Hulpverlener	Controleren of patiënt voldoende middelen heeft: <ul style="list-style-type: none">• Ja: patiënt betaalt crème, thuisverpleging en thuiszorg zelf.• Neen: stad Antwerpen komt tussen in de kosten als de patiënt voldoet aan de voorwaarden van het sociaal onderzoek.		Bevoegde sociaal centrum contacteren. Controle status mutualiteit (verzekeraarbaarheid).	

Stap 3: huisbezoek

Wie	Wat	Datum	Aandachtspunten	OK
Hulpverlener	<p>Informeer de klant over de behandeling:</p> <ul style="list-style-type: none">• crème smeren <p>:kledij en woning reinigen</p> <p>Maak een inventaris van de omgeving (pagina 15).</p> <p>Bezorg de fiche en inventaris aan thuis- en poetshulp.</p> <p>Leg data vast voor thuis- en poetshulp.</p>			

Stap 4: contact huisarts

Wie	Wat	Datum	Aandachtspunten	OK
Hulpverlener	<p>Vraag aan de huisarts;</p> <ul style="list-style-type: none">• Is klant langs geweest?• Zijn voorschriften thuisverpleging bezorgd?• Is er een vervolgspraak ingepland?			

Stap 5: aanvraag crème

Wie	Wat	Datum	Aandachtspunten	OK
Hulpverlener	<p>Kan de klant zelf crème kopen? Neen?</p> <p>Vraag crème aan Agentschap Zorg & Gezondheid (pagina 6).</p>		<p>Vraag toestemming aan de klant om zijn gegevens door te geven aan het Agentschap Zorg & Gezondheid.</p>	

Stap 6: planning gecoördineerde interventie

Wie	Wat	Datum	Aandachtspunten?	OK
Hulpverlener	<p>Neem contact op met:</p> <ul style="list-style-type: none">• De thuisverpleger (pagina 5). Geef de volgende info mee:<ul style="list-style-type: none">○ aansluitingsnummer mutualiteit.○ naam huisarts○ en of het een forfaitaire praktijk is.• Poetshulp (pagina 5)		<p>Alle besmette bewoners moeten aanwezig zijn op de dag van de behandeling.</p> <p>Besmette personen moeten worden behandeld.</p> <p>De woning moet voor de behandeling worden gepoetst.</p> <p>Contact met niet-besmette personen en personen in behandeling moet worden vermeden.</p>	

Stap 7: uitvoering gecoördineerde interventie

Wie	Wat	Datum	Aandachtspunten	OK
Poetshulp Thuisverpleging	<p>Thuisverpleegkundige behandelt klant met crème op het interventieadres.</p> <p>Poetshulp zorgt voor hygiënische zorg op interventieadres.</p>		<p>Zie fiche was- en poetsinstructies.</p> <p>Aan- en afwezigen noteren en personen behandelen.</p>	

Stap 8: nazorg

Wie	Wat	Datum	Aandachtspunten	OK
Hulpverlener	<p>Controleer of je klant op vervolgspraak ging bij de huisarts.</p> <p>Controleer de woning tijdens een huisbezoek.</p>			

5. Behandeling van kinderen onder 6 jaar

Beste dokter

In overleg met de dienst Gezondheid van Stad Antwerpen zal worden over gegaan tot een “gecoördineerde actie en behandeling” van uw patiënt (en) met scabiës.

Voor kinderen jonger dan 6 jaar is een specifiek attest noodzakelijk in het kader van de vergoeding van de hygiënische zorg die mee gecoördineerd wordt door de verpleegkundige voorafgaand aan de behandeling met Zalvor.

Voor onderstaande kinderen jonger dan 6 jaar:

(RR-nummer of geboortedatum)
(RR-nummer of geboortedatum)
(RR-nummer of geboortedatum)
(RR-nummer of geboortedatum)
(RR-nummer of geboortedatum)
(RR-nummer of geboortedatum)

Verklaar ik, ondergetekende arts,

dat het noodzakelijk is dat de thuisverpleegkundige extra toezicht houdt of desgevallend de kinderen zelf helpt met de douche of bad tijdens de gehele gecoördineerde behandeling van het gezin met scabiës

Naam en handtekening arts (+stempel) Datum

6. Voorschrift verpleegkundige zorgen

VOORSCHRIFT VERPLEEGKUNDIGE ZORGEN

contact altrio.be

Identificatie patiënt: _____

West-Vlaanderen: westvlaanderen@altrio.be T 051 69 92 03

Oost-Vlaanderen: oostvlaanderen@altrio.be T 078 48 48 51

Vlaams-Brabant: vlaamsbrabant@altrio.be T 078 48 48 50

Antwerpen: antwerpen@altrio.be T 078 48 48 50

Limburg: limburg@altrio.be T 089 76 95 95

TYPE VERZORGING

Inspuitingen: ☐ insuline ☐ IM ☐ SC	
Wondzorg: ☐ droog aseptisch verband: ☐ enkelvoudig ☐ meervoudig ☐ hechtingen/nietjes verwijderen: op _____ / _____ / _____ ☐ complexe wonde: ☐ > 30 minuten ☐ wonde met drain met/zonder aspiratie ☐ wonde met wiek en/of irrigatie ☐ wonde met stift of uitwendige fixateur ☐ brandwonden – 2 ^o /3 ^o graads ☐ < 60 cm ² ☐ > 60 cm ² ☐ ulcus – ulcera ☐ < 60 cm ² ☐ > 60 cm ² ☐ doorligwonden ☐ < 60 cm ² ☐ > 60 cm ² ☐ doorligwonden met aantasting van bot en/of pezen ☐ doorligwonden debrideren	Lokalisatie en omschrijving wonde: _____ _____ _____ _____ _____
Stomazorg: ☐ colostomie ☐ ileostomie ☐ gastrostomie ☐ tracheostomie ☐ ureterostomie ☐ nefrostomie ☐ cystostomie	
Zalf of geneeskrachtig product aanbrengen: + Type aandoening: ☐ zona ☐ psoriasis ☐ eczeem ☐ dermatomycosen ☐ huidletsel ☐ wratten ☐ andere: _____ + Omschrijving zalf (of samenstelling): _____	
Compressietherapie: aandoen/uitdoen van ☐ steunkousen ☐ bandage(s) ☐ compressieverbanden	
Blaas zorg: ☐ sondage ☐ spoeling ☐ instillatie	
Gastro-intestinale zorg: ☐ lavement ☐ maagsonde ☐ sondevoeding ☐ PEG-sonde ☐ faecalomen verwijderen	
Specifiek verpleegtechnische verstrekkingen: ☐ perfusie: ☐ IV-perfusie ☐ SC-perfusie ☐ parenterale voeding + Product/Vloestof: _____ ☐ _____ ml / uur ☐ _____ druppels / min. + Andere specificaties: _____ ☐ poortkatheter: ☐ aanprikken ☐ spoelen ☐ verwijderen naald ☐ perfusie/TPN via poortkatheter ☐ medicatietoediening via pomp: ☐ epiduraal ☐ intrathecaal ☐ vervangen suprapubische sonde	
Oogdruppels en/of oogzalf: enkel na een oogheelkundige ingreep (max. 28 dagen na ingreep) Datum operatie: _____ / _____ / _____ ☐ linkeroog ☐ rechteroog	
Medicatietoediening bij: ☐ bipolaire stoornis ☐ chronische psychiatrische stoornis + Aard medicatie: _____	
Frequentie van _____ per dag week maand. Extra info: _____ Gedurende _____ dagen weken maanden. Startdatum: _____ / _____ / _____ Einddatum: _____ / _____ / _____	

Handtekening: _____

Identificatie arts en RIZIV-nr.: _____

Datum: _____ / _____ / _____

Beter met mensen.

7. Eenmalige opheffing forfaitair systeem

Geachte Dokter

Betreft: Een eenmalige opheffing forfaitair betalingssysteem

Ik ondergetekende Dr.....
bevestig hierbij dat het forfaitair betalingssysteem voor deze interventie bij het gezin
.....zal worden
opgeheven.

De thuisverplegingsdienst Altrio kan op deze manier vergoed worden voor deze
éénmalige scabiësinterventie.

Handtekening arts

*Dit document toevoegen aan de enveloppe met voorschrift(en) verpleegkundige
zorgen of opsturen/mailen naar:*

Altrio Thuisverpleging (zalf & medicatie)
Beukenlaan 12, 2020 Antwerpen
03 233 92 43 -0497 46 98 41
assunta.vangijssel@altrio.be

Met vriendelijke groeten

Gunter Van Keer
Katrien Monten
Dienst Gezondheid Stad Antwerpen

8. Stappenplan: personen behandelen

1. Knip de nagels kort.
2. Neem een douche of bad dat niet te warm is.
3. Steek kledij in een plasticen zak. Sluit de zak af en volg de was- en poetsinstructies (door partner poetshulp).
4. Smeer het lichaam in met een crème of een andere permethrine-bereiding.
 - a. Smeer het lichaam in vanaf de kaakrand tot de voetzolen. Smeer ook de intieme delen in.
 - b. Bij kinderen tussen 2 maanden en 2 jaar smeer je ook het hoofd en het gezicht in.
 - c. Zorg dat de mond, de ogen en slijmvliezen niet in contact komen met de crème.
 - d. Smeer de handen elke keer na het wassen opnieuw in.
 - e. Smeer de schaamstreek en de bilplooï na elk toiletbezoek opnieuw in.
 - f. Trek propere kledij aan na het insmeren.
5. Leg propere lakens, dekens en kussenslopen op de bedden. Behandel de gebruikte lakens, dekens en kussenslopen (door partner poetshulp).
6. 12 uur na het insmeren:
 - a. Vervang het beddengoed en behandel volgens de was- en poetsinstructies (pagina 29).
 - b. Neem een douche of bad.
 - c. Trek propere kledij aan.

9. Stappenplan: omgeving behandelen

Kledij en linnen (nachtgoed, handdoeken, beddengoed en schoenen)

- Was kledij en linnen op minimaal 60 graden Celsius. Steek het nadien minimaal 20 minuten in een hete droogkast.
- Of stop het in een afgesloten plastieken zak en bewaar de zak 12 uur in een diepvriezer op -20 graden Celsius.
- Of stop het in een afgesloten plastieken zak en gedurende 5 dagen op kamertemperatuur.

Vergeet geen knuffels, dekentjes voor kleine kinderen, dekbedden, dekens en hoofdkussens. Draag een schort met lange mouwen en wegwerphandschoenen.

Tapijten

- Stofzuig een vast tapijt zeer grondig.
- Rol de losse tapijten op. Stop ze in een afgesloten plastieken zak en open hem 5 dagen niet.

Meubels met bekleding (stoelen, zitbanken en leunstoelen)

- Stofzuig de meubels grondig. Verpak ze in plastic. Open de verpakking 5 dagen niet.
- Of stofzuig de meubels grondig en lucht ze 5 dagen op kamertemperatuur (18-20 graden Celsius). Gebruik ze 5 dagen niet.

Matrassen

- Overtrek de matrassen met plastic en kleef de verpakking goed vast. Houd de verpakking 5 dagen gesloten.
- Of zet de matrassen rechtop, lucht ze op kamertemperatuur en gebruik ze 5 dagen niet.

Maxi-cosi, kinderwagen, buggy, relax en kinderpark

- Stofzuig goed, verpak in plastic en gebruik het 5 dagen niet.
- Of stofzuig goed, lucht het 5 dagen op kamertemperatuur en gebruik het niet.
- Poets de niet-stoffen onderdelen met water en zeep.

Auto

- Stofzuig de zetels en matten grondig.

10. Verkort draaiboek complex schurftgeval

Hieronder vind je een overzicht van de behandeling bij een complex schurftgeval. Breng jouw klant op de hoogte van wat er zal gebeuren. Vraag of hij akkoord gaat.

Geef het akkoord en zijn gegevens door aan het team Gezondheid. Zo kan thuisverpleging en poets hulp starten. Je krijgt de data van prospectie en behandeling door.

1. Geef volgende gegevens door

- Naam en rijksregisternummer van alle besmette persoon
- Adres
- Gsm-nummer van de klant
- Attest of bevestiging van de huisarts
- Duidelijke vermelding van de dosis (volgens gewicht) van de medicatie
- Of de klant aangesloten is bij een mutualiteit

2. Behandelplan

Dag 1 (datum wordt meegeven)

De poetsdienst (Levanto/Fix- it) komt langs en maakt een inventaris:

- Hoeveel wasgoed is er?
- Hoeveel goederen moeten afgedekt worden met plastic?
- Hoe groot is de woning om te poetsen?

Belangrijk: De klant geeft die dag 1 set kleren, 1 handdoek en evt. slaapkledij per persoon mee. De kleren worden behandeld en gewassen, zodat de familie propere en niet -besmette kledij heeft na de behandeling.

B. Dag 2 (datum wordt meegeven) Meestal 1 of 2 dagen na de inventaris.

Voormiddag

De poetsdienst poetst de woning. Zetels, matrassen, ... pakken ze in plastic in. Alle besmette kledij, lakens, ... worden meegenomen en behandeld. De klant krijgt alles zo snel mogelijk terug. De poetsdienst brengt de propere kledij en handdoek mee.

Namiddag

De thuisverpleger (man of vrouw) voert de behandeling uit of controleert of het correct gebeurt. Het gezin:

- neemt een douche en wast zich grondig
- wordt ingesmeerd of smeert zichzelf in
- neemt de medicatie

Belangrijk: Na de behandeling mag de klant heel de dag geen contact hebben met besmette of niet - besmette mensen. Nadien heeft hij beter geen contact met besmette mensen.

3. Medicatie

De thuisverpleegkundige brengt de medicatie mee. De klant hoeft de medicatie niet te gaan halen bij zijn apotheek.

4. Kosten

De klant moet niets betalen. Alle kosten (thuisverpleging, poetsdienst en medicatie) worden rechtstreeks opgestuurd naar het team Gezondheid. Hiervoor hoef je niets te doen.

5. Nazorg

Na een maand (30 dagen) moet de klant opnieuw naar de huisarts voor een controle. De huisarts verklaart de klant dan schurftvrij.

Werkervaringsklanten

Ongeveer 3 tot 14 dagen (soms langer) na de behandeling bent is de klant klachtenvrij en zijn de huidafwijkingen genezen. Controle na behandeling is niet nodig, tenzij de jeuk langer dan 3-4 weken aanhoudt of de huiduitslag zich uitbreidt.

Ongeveer 24 uur na de behandeling is de klant niet meer besmettelijk. De klant mag dan ook het werk hernemen.

Bij vermoeden van gewone scabiës kan, na bevestiging van de huisarts dat de werknemer niet meer besmettelijk is (24h na behandeling) mag de werknemer het werk hervatten. Indien de huisarts of de arbeidsarts van mening is dat het gaat om de ernstigere vorm van scabiës (scabiës crustosa/norvegica) is een verwijzing naar de dermatoloog nodig en kan de medewerker het werk maar hernemen mits het attest van de dermatoloog dat de werknemer niet meer besmettelijk is.

Stuur bij activeringsklanten altijd een medisch attest van genezing naar medischtoezicht@antwerpen.be.